

Skrinlegger Sveits-blåkop i som et alternativ til EØS

Nationen - 21.02.2011 - Side: 8 - Seksjon: NYHET

NYHETER • politikk

EØS-debatten har ført til en oppblomstring i utvalgsfloraen. Det regjeringsnedsatte Sejersted-utvalget har allerede vært i aksjon i lengre tid, og fyller i vår debattlokalene i Litteraturhuset med diskusjoner om de EU-relaterte spørsmålene de mener er mest relevante.

Grieg-utvalget, som skal supplere regjeringens utvalgs arbeid fra et ja-perspektiv, er også i gang.

I vår begynner snøballen å rulle også for «Alternativer til EØS», et samarbeidsprosjekt mellom blant andre Nei til EU, Bondelaget og flere LO-organisasjoner.

Uforutsette konsekvenser

- Da regjeringen satte ned et utvalg for å utrede EØS-avtalen og Norges tilknytning til EU, var det en del organisasjoner og aktører som så en vesentlig mangel i mandatet. Det vi skal gjøre, er å komplettere samfunnsdebatten ved å utrede alternativene til EØS, sier Jan Olav Andersen, styringsgruppeleder for prosjektet, SV-politiker og leder av forhandlingsutvalget i LO-forbundet EI & IT.

Argumentene for at det er nødvendig burde være velkjente for Nationens lesere. Det handler i stor grad om det som kalles EØS-avtalens dynamiske natur - at innholdet i avtalen kan forandres i takt med at EU finner på nye regler EU-systemet anser også gjelder for områdene som omfattes av EØS-avtalen. Det betyr at avtalen nå er langt mer omfattende enn den var da den ble signert. Det betyr også, ifølge både EU-motstandere og EU-tilhengere, at avtalen har fått konsekvenser ingen kunne forutsett da den ble framforhandlet på 90-tallet.

At EU rett før jul signaliserte at de ønsker å revidere EØS-avtalen og få i stand en mer omfattende avtale, gjør det bare enda mer aktuelt å utrede alternativene, ifølge prosjektleder Sigbjørn Gjelsvik.

- Det gjør det ekstra viktig å gjøre mer enn å vente på hva EU kommer med. De ytre omstendighetene tilsier at vi må få en grundig og opplyst debatt. En debatt som ender opp med at det ikke finnes noe annet alternativ enn EU-medlemskap, er ikke en reell debatt, sier Gjelsvik.

- Næringsliv er viktig

Utredningen planlegger en grundig studie av det omfattende avtaleverket til Sveits, som ikke er i EØS, men har en lang rekke ulike avtaler som regulerer forholdet både til EU og til enkeltland i EU. De skal også se på ordninger EU har med andre land.

- EU utvikler avtaler både med land som grenser til EU og med andre i verden. Mange av disse er bilaterale avtaler av samme art som også Norge inngår, sier Gjelsvik.

- Hvilke områder er dere mest opptatt av å se på?

- Næringsliv er viktig. Det er ikke intensjonen å få en sluttrapport som sier at vi skal slutte å handle verken med verden eller med EU. Ellers er spørsmålet om summen av uønsket utvikling etter EØS-avtalen er større enn summen av fordelene, og videre om det er mulig å oppnå fordelene av EØS-avtalen gjennom andre avtaler, sier Andersen.

Vil se nøye på Sveits

I likhet med Sejersted-utvalget har «Alternativer til EØS» en seminarserie. Neste seminar avholdes i Oslo 4. april, og handler blant annet om Sveits. Sveits er allerede under økt press fra EU om å gå med på en mer forpliktende avtalepakke enn dagens, men er likevel, eller nettopp derfor, et egnet land for et nærstudium, ifølge de prosjektansvarlige.

- Sveits var også med i EØS-forhandlingene,

og deler av det politiske systemet i Sveits har vært med på EU-tilnærmelser før. Men selv om politikerne var EU-positive, har det stoppet på folkeavstemningsnivå. Det er for så vidt en situasjon som ikke er helt fremmed i Norge heller, sier Gjelsvik.

Han er uenig med Europabevegelsens tidligere leder Svein Roald Hansen, som har erklært «Sveits-alternativet» for dødt.

- I forhold til å utrede muligheten for individuelle løsninger er Sveits interessant. Men det er ikke aktuelt med en blåkopi av de sveitsiske avtalene. Norge er et annet land, med andre politiske avskygninger, og jeg ville absolutt ikke anbefale å gå inn for alt det politiske innholdet i avtalene mellom Sveits og EU.

Ikke alle alternativ vil bli like grundig utredet.

- Jeg erkjenner at EU-medlemskap også er et alternativ til EØS. Men jeg tviler på at det alternativet er det vi vil bruke mest tid på, sier Andersen.

Michael Brøndbo

michael.brondbo@nationen.no

Felles front: - Det er ikke sånn at EU ikke handler med den store delen av verden som ikke er medlem av EØS, sier styringsgruppeleder Jan Olav Andersen (t.v.). Sammen med Sigbjørn Gjelsvik utgjør han toppen av «Alternativer til EØS»-prosjektet. Foto: Siri Juell Rasmussen

Fakta

«Alternativer til EØS»

Prosjekt som skal utrede en side ved EØS-debatten den statlige Europautredningen, også kalt Sejersted-utvalget, ikke ser på: Hva er alternativene til dagens EØS-avtale?

Formelt opprettet i februar i år - men har vært på planleggingsstadiet siden i fjor.

Organisasjonene som så langt er med på prosjektet er Fagforbundet, El & IT, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bygdekvinnelaget, Nei til EU, Norsk Bonde-

og Småbrukarlag og Ungdom mot EU. Flere andre organisasjoner har tilslutning til vurdering.

Prosjektleder Sigbjørn Gjelsvik er eneste ansatte i utredningen, i en stilling som foreløpig er berammet fram til sommeren 2012.

Prosjektet har for 2011 et budsjett på 2 millioner kroner.

Avskrevet

«Det er ikke aktuelt med en blåkopi av de sveitsiske avtalene.»

Sigbjørn Gjelsvik Prosjektleder for «Alternativer til EØS»

EØS-utredninger «Alternativer til EØS» vil ha vanlige folk på banen. - Det er ikke alltid nødvendig å gjemme seg bak forskning, sier Jan Olav Andersen.

© Nationen